

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน*
A CAUSAL MODEL OF THE FACTORS AFFECTING EFFECTIVENESS OF
SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF THE PRIVATE EDUCATION
COMMISSION

จงดี้ เพชรสัจจกุล¹, สมเกียรติ อุดมรัตน์ชัยกุล² และ จุฬาพรรณภรณ์ ธนะแพทย์³
Jongdee Pechsangkoon¹ Somkiat Udomrattanachaiyakul² and Chulapunporn Thanaphaet³

¹⁻³ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

¹⁻³ Faculty of Education, Western University, Thailand

Corresponding author E-mail: jongdeepech@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ สมรรถนะขององค์การ ความผูกพันต่อองค์การและประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 2) เพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ สมรรถนะขององค์การ ความผูกพันต่อองค์การ กับประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 3) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนจำนวน 582 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Structural Equation Model: SEM)

* Received 20 October 2023; Revised 27 October 2023; Accepted 27 December 2023

ผลการวิจัยพบว่า 1. โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนมีภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ สมรรถนะขององค์การ ความผูกพันต่อองค์การ และประสิทธิผลของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง 2. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมากที่สุดคือ สมรรถนะขององค์การ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนน้อยที่สุด คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การ และสมรรถนะขององค์การ วัฒนธรรมองค์การ ความผูกพันต่อองค์การมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3. รูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2/df = 1.271$, GFI = 0.983, AGFI = 0.964, RMSEA = 0.022) ซึ่งรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทั้ง 4 สามารถอธิบายความแปรปรวนประสิทธิผลของโรงเรียนได้ร้อยละ 84

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ, ประสิทธิผลของโรงเรียน

Abstract

The objectives of this research were: 1) To determine leadership, organizational culture, organizational competency, organizational commitment, and effectiveness of schools under the Office of the Private Education Commission; 2) To study the relationship between leadership, organizational culture, organizational competency, organizational commitment and effectiveness of schools under the Office of the Private Education Commission; and 3) To determine the consistency of the causal relationship model. The instruments used to analyze were questionnaires. The statistics employed were percentage, mean, and standard deviation. Confirmatory factor analysis and analysis of causal relationships (Structural Equation Model: SEM)

The research findings were revealed as follows: 1. The leadership, organizational culture, organizational competency, organizational commitment and effectiveness of Primary Schools were at a moderate level. 2. The variables had the greatest effect on school effectiveness were organizational competency. The variables had the least effect on school effectiveness were the leaders. The organizational competency has a direct influence on school effectiveness with a

coefficient of 0.991. The organizational culture had a statistically significant direct effect on school effectiveness with a coefficient of 0.179. The organizational commitment had a statistically significant direct effect on school effectiveness with a coefficient of 0.425 ($t = 6.692$, $p = .000$) and the leadership had a significant negative effect on school effectiveness with a path coefficient of $-.659$. The model accounted eighty four (84) percent of the variance of school effectiveness 3. The model was fit to the empirical data. ($\chi^2 / df = 1.271$, $GFI = 0.983$, $AGFI = 0.964$, $RMSEA = 0.022$)

Keywords: Causal Relationship, School Effectiveness

บทนำ

วัฒนธรรมองค์การเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการแสดงถึงการร่วมรับรู้ความชัดเจนถึงบรรทัดฐานในการปฏิบัติงานการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของสมาชิกในองค์การกลายเป็นสิ่งหล่อหลอมพฤติกรรมของบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Arroba and Kim, 2020; Owens, 2015: 19) ซึ่งส่งผลให้แต่ละองค์การมีวัฒนธรรมองค์การที่แตกต่างกันไปวัฒนธรรมองค์การเป็นเครื่องมือช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์การเป็นวิถีทางที่จะนำความเป็นเลิศมาสู่องค์การก่อให้เกิดเอกลักษณ์ขององค์การที่สมาชิกรับรู้ยึดถือร่วมกันเสริมสร้างความผูกพันให้แก่บุคลากรกระตุ้นให้เกิดการยอมรับผูกพันต่อองค์การดังนั้นวัฒนธรรมองค์การมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียนในรูปแบบที่แตกต่างกันเช่นภาษาการแต่งกายการแสดงออกความรู้สึกความผูกพันในโรงเรียนและการสนับสนุนโรงเรียนวัฒนธรรมองค์การมีส่วนช่วยให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของมีจิตสำนึกในส่วนรวมและวัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนทำให้วิถีชีวิตของบุคลากรในโรงเรียนมีความหมาย (ชยาธิศ กัญหา, 2560: 35 และ เฉลียว ภากะสัย, 2550: 20)

ความผูกพันต่อองค์การเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ Steers; & Porter (1977: 19); รุจา รอดเข็ม (2557: 39) และ บัณฑิต ผังนรินทร์ (2560: 34) ความผูกพันต่อองค์การของครูมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษาความผูกพันต่อองค์การอาจเป็นพฤติกรรมนอกเหนือจากหน้าที่ที่บุคลากรรับผิดชอบโดยตรง บุคลากรเหล่านั้นก็ยังยินดีทำงานให้กับองค์การถ้าบุคลากรมีความผูกพันต่อองค์การสูงและมองเห็นความสำคัญของ

เป้าหมายขององค์กรแล้วจะส่งผลให้องค์การมีผลการปฏิบัติงานในระดับที่สูง เพราะความผูกพันต่อองค์กรจะส่งผลทางบวกต่อความปรารถนาของบุคลากรที่จะคงความเป็นสมาชิกขององค์กร บุคลากรจะตั้งใจและทุ่มเทในการปฏิบัติงานเพื่อองค์กร (Kast; & Rosenzweig, 2015: 23) พบว่าผู้บังคับบัญชาหรือผู้ที่อยู่เหนือกว่าได้ใช้พฤติกรรมภาวะผู้นำแบบการให้คำปรึกษาและการให้มีส่วนร่วมจะช่วยให้เกิดความผูกพันต่อองค์กรและมีความพึงพอใจ Geijssel and et. al. (2013: 29) ได้ศึกษาภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อความผูกพันของครูและความพยายามที่จะปฏิรูปโรงเรียนจากกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนชาวแคนาดา และชาวฮอลันดาพบว่ามิติต่างๆ ของภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อความผูกพันความพยายามเป็นพิเศษของครู อาจเป็นเพราะสมรรถนะองค์กร เป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กร สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2561: 89) กล่าวว่า ปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเพื่อการพัฒนา การตรวจสอบความตรงของตัวแบบโดยมีตัวแปรต้น 4 ตัวแปร คือ ภาวะผู้นำ สมรรถนะขององค์กร การจัดกระบวนการเรียนรู้ และบรรยากาศโรงเรียนโดยพบว่าสมรรถนะของโรงเรียนมีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน Scott (2013: 101) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมของรัฐในนิวยอร์ก พบว่าสมรรถนะรวมของโรงเรียนส่งผลทางบวกต่อประสิทธิผลของโรงเรียน และต่อมา Reeves (2010: 39) ศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนประถมของรัฐในภาคเหนือของรัฐในรัฐอลาบามาประเทศ พบว่า สมรรถนะรวมของโรงเรียนส่งผลทางบวกต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเช่นกัน ทั้งนี้สมรรถนะองค์กร (Organization Capacity) คือ ความสามารถขององค์กรที่เป็นตัวขับเคลื่อนให้กิจกรรมต่างๆ ขององค์กรให้สามารถดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ประกอบด้วย 1) ระบบงาน (Task System) 2) ระบบการเงินและงบประมาณ (Money and Budget System) 3) การบริหารงานบุคคล (Personal Management) 4) การจัดวัสดุครุภัณฑ์ (Materials) และ 5) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร (Information and Technology) (พัฒนา สีหามู, 2563)

ข้อมูลและสถานการณ์การจัดการศึกษาของประเทศไทยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าปัจจุบันโรงเรียนยังไม่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุสำเร็จตามที่กำหนดและไม่สามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างแท้จริง เนื่องจากกระบวนการบริหารของโรงเรียนอันเกิดจากการปฏิรูปการศึกษาที่จะพยายามยกระดับคุณภาพของโรงเรียนให้สูงขึ้นและเพื่อได้รับความสำเร็จในระดับหนึ่งเป็นเพียงบางส่วนเท่านั้น โรงเรียนส่วนใหญ่ยังมีความล่าช้าอยู่ ผลการจัดการศึกษาจึงยังคงอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับนานาชาติ สถานศึกษาหรือโรงเรียนเป็น

สถาบันทางสังคมที่มีหน้าที่สร้างและพัฒนา “คน” ให้เป็น “มนุษย์” ที่ดีและมีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขด้วยการพึ่งพาตนเอง และสามารถปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของบ้านเมือง ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมของประเทศ ดังนั้น สถานศึกษาหรือโรงเรียนจึงควรมีรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและเพื่อพัฒนาเยาวชนไทยทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจสติปัญญาความรู้ ควบคู่คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่าโรงเรียนประถมศึกษาโดยเฉพาะในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจำเป็นต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแนวทางการบริหารการศึกษาเพื่อนำโรงเรียนไปสู่คุณภาพและเป้าหมายที่ต้องการ หากหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาไม่ดำเนินแก้ไขหรือพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาอย่างจริงจังปัญหาเหล่านี้ยิ่งทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ย่อมส่งผลเสียต่อคุณภาพเยาวชนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ดังนั้นผู้วิจัยค้นพบช่องว่างความรู้ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนต้องการศึกษาเพื่อหารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิภาพของโรงเรียนเพิ่มเติม อาศัยวิทยาการและการวิจัยพรรณนาเชิงสัมพันธ์ (Correlational Descriptive Research) ลักษณะของการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Structural Equation Model) มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและทดสอบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจัดกระทำให้อาศัยความรู้ใหม่เป็นประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ สมรรถนะขององค์การ ความผูกพันต่อองค์การ และประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
2. เพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ สมรรถนะขององค์การ ความผูกพันต่อองค์การ มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
3. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานทางสถิติของการวิจัยมี 7 ประการ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1: สมรรถนะขององค์การมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

สมมติฐานที่ 2: วัฒนธรรมองค์การมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

สมมติฐานที่ 3: ความผูกพันต่อองค์การมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

สมมติฐานที่ 4: ภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

สมมติฐานที่ 5: ภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลของโรงเรียนโดยผ่านวัฒนธรรมองค์การ

สมมติฐานที่ 6: ภาวะผู้นำการมีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลของโรงเรียนโดยผ่านสมรรถนะขององค์การ

สมมติฐานที่ 7: ภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลของโรงเรียนโดยผ่านความผูกพันต่อองค์การ

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การสร้างรูปแบบจำลองเชิงทฤษฎี ผู้วิจัยนำเสนอโดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อให้ได้มาซึ่งกรอบแนวคิดเบื้องต้นรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบจำลองเชิงทฤษฎี ผู้วิจัยนำเสนอรูปแบบแบบมีโครงสร้างด้านประสิทธิผลของโรงเรียน แหล่งข้อมูลเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาจำนวน 3 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อให้ได้มาซึ่งรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ระยะที่ 3 การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง ผู้วิจัยเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปสอบถาม ผู้อำนวยการและครูโรงเรียนเอกชน จำนวน 582 คน จาก 291 โรงเรียน โดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) เพื่อให้ได้มาซึ่งรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และผู้วิจัยได้ทำการปรับแก้ไขโมเดล

(Modification Indices) จากค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์เพื่อให้ได้โมเดลที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำสมรรถนะองค์การวัฒนธรรมองค์การความผูกพันต่อองค์การและประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน การศึกษาพบว่าระดับความคิดเห็นทุกปัจจัยแฝงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากด้านภาวะผู้นำมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 วัฒนธรรมองค์การมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 สมรรถนะองค์การ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 ความผูกพันต่อองค์การมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.3 และประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16

2. รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ สมรรถนะขององค์การ ความผูกพันต่อองค์การมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

วิเคราะห์ด้วยรูปแบบสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) ตามสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 สมรรถนะขององค์การมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.991 ($t = 11.126, p < .01$)

สมมติฐานที่ 2 วัฒนธรรมองค์การมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.179 ($t = 3.031, p < .01$)

สมมติฐานที่ 3 ความผูกพันต่อองค์การมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.425 ($t = 6.926, p < .01$)

สมมติฐานที่ 4 ภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางลบต่อประสิทธิผลของสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.659 ($t = -9.399$, $p < .01$)

สมมติฐานที่ 5 ภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยผ่านสมรรถนะขององค์การอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.835 ($t = 19.783$, $p < .01$)

สมมติฐานที่ 6 ภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยผ่านวัฒนธรรมองค์การอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.756 ($t = 18.096$, $p < .01$)

สมมติฐานที่ 7 ภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยผ่านความผูกพันต่อองค์การอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.745 ($t = 16.264$, $p < .01$)

3. ผลการตรวจความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยศึกษาปัจจัย 5 ตัวประกอบ คือ 1) ภาวะผู้นำ 2) วัฒนธรรมองค์การ 3) สมรรถนะองค์การ 4) ความผูกพันต่อองค์การ และ 5) ประสิทธิผลของโรงเรียน จากผลการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สรุปได้ว่ารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์สถิติค่าความสอดคล้องค่าไคสแควร์มีค่าเท่ากับ 2.901 ค่าองศาอิสระ (df) มีค่าเท่ากับ 1.271 ค่าไคสแควร์ต่อองศาอิสระ (χ^2/df) มีค่าเท่ากับ 80.092 และค่าความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index) มีค่าเท่ากับ 0.983 ค่าความสอดคล้องปรับแก้ (Adjusted Goodness of Fit Index) มีค่าเท่ากับ 0.961 และค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่าง (Root Mean Square Error of Approximation) มีค่าเท่ากับ 0.022

อภิปรายผล

1. ข้อค้นพบจากการวิจัยพบว่าปัจจัยภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สมมติฐานที่ 4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยภาพรวมมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ .0621 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รังสรรค์ อ้วนวิจิตร (2564) ที่ศึกษาเรื่องรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สามารถยืนยันว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนวัฒนธรรมองค์การของโรงเรียน ความผูกพันต่อองค์การของครูมีอิทธิพลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก และการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างยิ่งยวดจะต้องดำเนินการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนให้มีภาวะผู้นำโดยเฉพาะภาวะผู้นำทางวิชาการสร้างวัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนให้เข้มแข็งและสร้างให้ครูมีความผูกพันต่อองค์การ

2. ข้อค้นพบการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบ 3 เส้นทาง คือ เส้นทางที่ 1 ภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยผ่านปัจจัยวัฒนธรรมองค์การอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยอิทธิพลเท่ากับ 0.135 เส้นทางที่ 2 ภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยผ่านปัจจัยสมรรถนะองค์การอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยอิทธิพลเท่ากับ 0.828 สอดคล้องกับ Chowdhury (2013) ผู้เขียนหนังสือ “องค์การในศตวรรษที่ 21” ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ถึงภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะองค์การที่เป็นศูนย์กลางของพลวัตในการจัดการองค์การเชิงระบบ (Dynamic of Systematic Organization) และจะขับเคลื่อนองค์การไปอย่างเป็นระบบ ขณะที่ รัชชชัย ตั้งอุทัยเรือง (2557) พบว่า สมรรถนะองค์การมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียน เส้นทางที่ 3 ภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยผ่านปัจจัยความผูกพันต่อองค์การอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยอิทธิพลเท่ากับ 0.317 เนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ครูมีจำนวนน้อยและมีไม่ครบชั้นอย่างไรก็ตามครูและผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติภารกิจร่วมกันอย่างใกล้ชิด

3. ผลการศึกษาวิจัยพบว่าปัจจัยวัฒนธรรมองค์การมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.179 ($t = 3.031$, $p < .002$) (สมมติฐานที่ 2) และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางต่อประสิทธิผลของโรงเรียนพบว่าค่าอิทธิพลมีค่าต่ำกว่าปัจจัยด้านสมรรถนะขององค์การและความผูกพันขององค์การซึ่งอธิบายได้ว่าวัฒนธรรมองค์การในโรงเรียนประถมศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญสูงที่สุดต่อความสำเร็จของโรงเรียน Jeynes (2017) ยืนยันว่าสมรรถนะขององค์การเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน 4. ผลการศึกษาวิจัยพบว่าปัจจัยสมรรถนะขององค์การมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนโดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.991 ($t = 11.126$, $p = .000$) (สมมติฐานที่ 1) และเมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนพบว่าค่าอิทธิพลมีค่าสูงกว่าปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การและความผูกพันขององค์การอธิบายได้ว่าสมรรถนะขององค์การในโรงเรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญสูงที่สุดต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สัมฤทธิ์กางเพ็ง (2561) และ ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง (2557) พบว่า สมรรถนะองค์การมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

5. ผลการศึกษาวิจัยพบว่าปัจจัยความผูกพันต่อองค์การมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.425 ($t = 6.692$ $p = .000$) (สมมติฐานที่ 3) และเมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนพบว่าค่าอิทธิพลมีค่าสูงกว่าปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การและด้านภาวะผู้นำ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รังสรรค์ อ้วนวิจิตร (2564) พบว่า ภาวะผู้นำยังมีอิทธิพลโดยตรงทางบวกต่อความผูกพันต่อองค์การเนื่องจากภาวะผู้นำของผู้บริหารมีผลกระทบทำให้เจตคติแรงจูงใจผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การการที่ผู้บริหารโรงเรียนสามารถชนะใจผู้ใต้บังคับบัญชาจนทำให้มีความผูกพันทุ่มเททำงานด้วยความเต็มใจนั้นเป็นผลมาจากผู้บริหารโรงเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงภาวะผู้นำที่เหมาะสมสามารถปรับรูปแบบการบริหารให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ และเป็นผู้หน้าที่ดีตลอดจนมีความพึงพอใจใส่ใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สมรรถนะองค์การของโรงเรียน วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียน และความผูกพันต่อองค์การของครู มีอิทธิพลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ดังนั้น สำนักงานดังกล่าวจึงควรกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนโดยกำหนดหลักสูตรการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสำหรับผู้บริหารโรงเรียนที่ยังมีภาวะผู้นำต่ำหรือขาดภาวะผู้นำเพื่อพัฒนาให้เป็นผู้บริหารโรงเรียนที่มีภาวะผู้นำสูงขึ้นโดยเฉพาะภาวะผู้นำทางวิชาการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารโรงเรียนสร้างวัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนให้เข้มแข็งและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความผูกพันต่อองค์การสูงขึ้น

2. ผู้บริหารสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของตนเอง ในด้านการสร้างบารมีให้สูงมากยิ่งขึ้นเพราะถ้าผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำในด้านการสร้างบารมีรวมทั้งการสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นการใช้ปัญญา และการพิจารณาถึงความสัมพันธ์เป็นรายบุคคล ก็จะช่วยให้ครูมีความพยายามสูงขึ้นส่งผลให้ครูยอมรับและศรัทธา ส่งผลให้ผลการปฏิบัติงานของครูเกินความคาดหวังโดยผู้บริหารโรงเรียนแสดงบทบาททำให้ครูมีความรู้สึกไว้วางใจยินดีจงรักภักดีและนับถือทำให้ครูเป็นผู้ที่มีศักยภาพเป็นนักพัฒนาเป็นผู้เสริมแรงได้ด้วยตนเองและควบคุมตนเองได้

3. ผู้บริหารสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมลักษณะสร้างสรรค์ของโรงเรียนให้เข้มแข็งมากยิ่งขึ้นซึ่งจะทำให้ครูปฏิบัติตนได้เหมาะสมเป็นที่ศรัทธายกย่องแก่ผู้ปกครอง ชุมชน และบุคคลทั่วไป

4. ผู้บริหารสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความผูกพันต่อองค์การของครูให้สูงยิ่งขึ้นซึ่งจากการวิจัยพบว่าครูมีความพยายามทุ่มเทในการทำงานเพื่อความต้องการเป็นสมาชิกขององค์การ ยอมรับเป้าหมายขององค์การของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไปโดยไม่คิดย้ายไปโรงเรียนใหม่หรือลาออกจากราชการและช่วยให้ครูมีเจตคติที่สอดคล้องกับเป้าหมายและค่านิยมของโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- เฉลียว ภากะสัย. (2560). ปัจจัยวัฒนธรรมองค์การที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อสถาบันของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชยาธิศ กัญหา. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง. (2557). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคกลางของประเทศไทย. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- บัณฑิต ผังนิรันดร์. (2560). อิทธิพลของลักษณะองค์การนโยบายการบริหารและการปฏิบัติงานสภาพแวดล้อมการทำงานภายในองค์การแรงจูงใจในการทำงานความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์การที่มีต่อประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา. ก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัฒนา สีหาม. (2563). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- รจนา รอดเข้ม. (2557). การพัฒนารูปแบบการประเมินประสิทธิผลองค์การของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขประยุกต์ตามแนวทางการประเมินองค์การแบบสมดุล. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รังสรรค์ อ้วนวิจิตร. (2564). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีนิพนธ์ สาขาวิชาการการจัดการ. มหาวิทยาลัยคริสเตียน.

- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2561). ปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน: การพัฒนาและการตรวจสอบความตรงของตัวแบบ. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Arroba, T. and Kim, J. (2020). *Pressure at Work: A Survivals Guide for Manger*. (2nd ed.). London: McGraw-Hill.
- Chowdhury, S. (2013). *Organization 21C: Someday All Organizations Will Lead this Way*. London: Prentice Hall.
- Geijsel, F. and et. al. (2013). Transformational Leadership Effects on Teachers Commitment and Effort Toward School Reform. *Journal of Educational Administration*. 41(3).
- Jeynes, W. H. (2017). The Relationship between Parental Involvement and Urban Secondary School Student Academic Achievement A Meta-Analysis. *Urban education*. 42(1).
- Kast, F. E. and Rosenzweig. (2015). *Organization and Management: A System and Contingency Approach*. (4th ed.). New York: McGraw-Hill Book.
- Owen, R. G. (2015). *Organizational Behavior in Education*. New York: Allyn and Bacon.
- Reeves, J. B. (2010). Academic optimism and organizational climate: An Elementary School Effectiveness Test of Two Measures. 3439839 Ed.D., The University of Alabama, United States - Alabama. Retrieved on May 6, 2023, from <http://search.proquest.com/docview/851889195?accountid=35151>
- Scott, W. R. (2013). *Organizations: Rational Natural and Open Systems*. New Jersey: Englewood Cliffs, Prentice Hall.
- Steers, R. M. and Porter, L. W. (1977). Antecedents and Outcomes of Organizational Commitment. *Administrative Science Quarterly*.